

Seat No.

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Sanskrit (Compulsory) Paper-IX
SANC29: Bharatiy- Kavyashastra

Day and Date: Saturday, 09/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संस्कृत साहित्य शास्त्राचे आद्य प्रवर्तक आहेत.
अ) भरतमुनी ब) दण्डि क) मम्मट ड) विश्वनाथ
- 2 नाट्यशास्त्र ग्रंथात अध्याय आहेत
अ) ३० ब) ३६ क) २० ड) २६
- 3 कुंतकाला संप्रदायाचा संस्थापक मानतात.
अ) अलङ्कार ब) वक्रोक्ति क) रस ड) रीति
- 4 हास्याचे प्रकार आहेत.
अ) ०२ ब) ०३ क) ०६ ड) ०५
- 5 करुण नावाचा रस स्थायिभावापासून उत्पन्न होतो.
अ) शृङ्गार ब) हास्य क) करुण ड) शोक
- 6 धर्माच्या विनाशामुळे, अर्थाच्या विनाशामुळे आणि शोकाने उत्पन्न हा रस उत्पन्न होतो.
अ) भय ब) वीर क) करुण ड) शृङ्गार
- 7 'भय' हा प्रकारचा भाव आहे.
अ) स्थायी ब) सात्विक क) व्यभिचारी ड) विभाव
- 8 'मेघदूत' हे प्रकारचे आहे.
अ) खण्डकाव्य ब) महाकाव्य क) महाकाव्य ड) मुक्तक
- 9 बीभत्स हा रंगाचा असे म्हटले आहे.
अ) निव्या ब) श्यामवर्ण क) शीतवर्ण ड) कृष्णवर्ण
- 10 ज्या पद्यातील चरण हे अक्षरमात्रांनी निबद्ध असतात त्यांना असे म्हणतात.
अ) छंद ब) जाति क) वृत्त ड) संधी
- 11 नाम हासस्थायिभावात्मकः।
अ) हास्यो ब) शृङ्गारस्यो क) करुणस्यो ड) वीरस्य

- 12 -----रसाचे हेतू स्त्री व पुरुष असतात.
अ) शृङ्गार ब) वीर क) करुण ड) हास्य
- 13 ----- म्हणजे तरांनी युक्त वाद्य होय.
अ) तत ब) अवनध्द क) घन ड) सुषिर
- 14 अनुष्टुभ् छंदामध्ये प्रत्येक चरणात ----- मात्रा असतात.
अ) ०५ ब) ०८ क) ०४ ड) ०३
- 15 अनुष्टुभ् छंदामध्ये गणयोजना-----स्वरुपातच आहे.
अ) लघुगुरु ब) गुरु क) लघु ड) गुरुलघु

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 करुणो नाम शोकस्थायि प्रभवः।
- 2 जगन्नाथपंडित जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.
- 3 रुद्रट जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.
- 4 हास्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 नायिकांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 2 हास्य नाम हास्यस्थायिभावात्मकः।
- 3 वाद्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4 ओज गुण स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 महाकाव्य म्हणजे काय सांगुन महाकव्याची अंगे स्पष्ट करा.
- 2 भामह जीवनकाळ व ग्रंथ संपदा स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Sanskrit (Compulsory) Paper-IX
SANC29: Bharatiy- Kavyashastra

Day and Date: Saturday, 09/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 संस्कृत साहित्य शास्त्राचे आद्य प्रवर्तक आहेत.

अ) भरतमुनी ब) दण्डि क) मम्मट ड) विश्वनाथ

Option 1

2 नाट्यशास्त्र ग्रंथात अध्याय आहेत

अ) ३० ब) ३६ क) २० ड) २६

Option 2

3 कुंतकाला संप्रदायाचा संस्थापक मानतात.

अ) अलङ्कार ब) वक्रोक्ति क) रस ड) रीति

Option 2

4 हास्याचे ----- प्रकार आहेत.

अ) ०२ ब) ०३ क) ०६ ड) ०५

- Option 3
5 करुण नावाचा रस ----- स्थायिभावापासून उत्पन्न होतो.
अ) शृङ्गार ब) हास्य क) करुण ड) शोक
- Option 4
6 धर्माच्या विनाशामुळे, अर्थाच्या विनाशामुळे आणि शोकाने उत्पन्न ----- हा रस उत्पन्न होतो.
अ) भय ब) वीर क) करुण ड) शृङ्गार
- Option 3
7 'भय' हा-----प्रकारचा भाव आहे.
अ) स्थायी ब) सात्विक क) व्यभिचारी ड) विभाव
- Option 1
8 'मेघदूत' हे -----प्रकारचे आहे.
अ) खण्डकाव्य ब) महाकाव्य क) महाकाव्य ड) मुक्तक
- Option 1
9 बीभत्स हा -----रंगाचा असे म्हटले आहे.
अ) निळ्या ब) श्यामवर्ण क) शीतवर्ण ड) कृष्णवर्ण
- Option 1
10 ज्या पद्यातील चरण हे अक्षरमात्रांनी निबद्ध असतात त्यांना -----असे म्हणतात.
अ) छंद ब) जाति क) वृत्त ड) संधी
- Option 2
11 ----- नाम हासस्थायिभावात्मकः।
अ) हास्यो ब) शृङ्गारस्यो क) करुणस्यो ड) वीरस्य
- Option 1
12 -----रसाचे हेतू स्त्री व पुरुष असतात.
अ) शृङ्गार ब) वीर क) करुण ड) हास्य
- Option 1
13 ----- म्हणजे तरांनी युक्त वाद्य होय.
अ) तत ब) अवनद्ध क) घन ड) सुषिर
- Option 1
14 अनुष्टुभ् छंदामध्ये प्रत्येक चरणात ----- मात्रा असतात.
अ) ०५ ब) ०८ क) ०४ ड) ०३
- Option 2
15 अनुष्टुभ् छंदामध्ये गणयोजना-----स्वरूपातच आहे.
अ) लघुगुरु ब) गुरु क) लघु ड) गुरुलघु

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 करुणो नाम शोकस्थायि प्रभवः।
Ans:
- 2 जगन्नाथपंडित जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.
Ans:
- 3 रुद्रट जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.
Ans:

4 हास्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 नायिकांचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

2 हास्य नाम हास्यस्थायिभावात्मकः।

Ans:

3 वाद्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

4 ओज गुण स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 महाकाव्य म्हणजे काय सांगून महाकाव्याची अंगे स्पष्ट करा.

Ans:

2 भामह जीवनकाळ व ग्रंथ संपदा स्पष्ट करा.

Ans:
